

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СЕРВІСУ ТА ДИЗАЙНУ

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ СЕРВІСУ ТА ДИЗАЙНУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою
Білоцерківського фахового
коледжу сервісу та дизайну
/протокол № 2 від 23 листопада 2022р./

Введено в дію Наказом директора
«25» листопада 2022 р., № 140
Директор Алла СТЕПУРА



Рекомендовано до друку педагогічною радою Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну (*протокол № 2 від 23 листопада 2022 р.*)

Положення про моніторинг якості освіти та освітньої діяльності у Білоцерківському фаховому коледжі сервісу та дизайну. Біла Церква: БФКСД, 2022. 10 с.

Положення є нормативним документом, що регламентує систему внутрішнього забезпечення якості освіти у Білоцерківському фаховому коледжі сервісу та дизайну, встановлює організаційні та методичні засади здійснення моніторингу якості освіти та освітньої діяльності.

ЗМІСТ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
II. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ	5
III. ОБ'ЄКТИ І СУБ'ЄКТИ МОНІТОРИНГУ	6
IV. УПРАВЛІННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ	7
V. КРИТЕРІЇ ТА ІНДИКАТОРИ ОЦІНЮВАННЯ ОСВІТНІХ І УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ КОЛЕДЖУ ТА ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	10
Вимоги / правила організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти.....	10
VI. РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ, ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ	12
VII. УЧАСТЬ У МОНІТОРИНГУ	12
Права суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу	12
Обов'язки суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу	13
Відповідальність суб'єктів моніторингових досліджень	13

I. Загальні положення

1.1. Це Положення є нормативним документом, що регламентує систему внутрішнього забезпечення якості освіти у Білоцерківському фаховому коледжі сервісу та дизайну (надалі – Коледж) та встановлює організаційні та методичні засади здійснення моніторингу якості освіти та освітньої діяльності.

1.2. Положення про моніторинг якості освіти та освітньої діяльності розроблене відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», Концепції реалізації Державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року, Наказу МОН України «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти» від 16.01.2020 № 54, Положення «Про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Білоцерківському фаховому коледжі сервісу та дизайну».

1.3. У Положенні основні терміни вживаються у такому значенні:

1.4. Моніторинг якості освіти та освітньої діяльності в Коледжі здійснюється відповідно до цього Положення шляхом обстеження об'єктів освітньої діяльності, встановлення показників та проведення аналізу стану функціонування системи освіти.

Індикатори – показники, що відображають стан об'єктів спостереження, їх якісні або кількісні характеристики.

Критерії якості освітньої діяльності – сукупність ознак, на основі яких відбувається оцінювання умов, процесу і результату освітньої діяльності, що відповідають певним стандартам і задовольняють встановлені й передбачувані потреби окремої особи та / або суспільства.

Моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Освітнє середовище закладу освіти — сукупність умов, що створюється в закладі освіти для навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти і праці педагогічних працівників.

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.

Оцінка якості освіти – міра якості освіти (освітніх систем, освітнього процесу, випускника освітнього закладу і т.д.), співвіднесена з нормою якості освіти (освітніх систем, освітнього процесу, випускника освітнього закладу і т.д.) в певній кваліметричній шкалі.

Самооцінювання — процедура вивчення, оцінювання освітніх і управлінських процесів, що проводиться у закладі освіти з метою визначення ефективності функціонування внутрішньої системи та подальшого планування розвитку закладу.

Стандарт фахової передвищої освіти – сукупність вимог до освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, які є спільними для всіх освітньо-професійних програм у межах певної спеціальності

Стейкхолдери, також зацікавлені сторони, зацікавлені особи, заінтересовані сторони, причетні сторони (від англ. stakeholders) – фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність.

Якість освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

Якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

Якість фахової передвищої освіти - відповідність умов освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам фахової передвищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, яка забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти

II. Мета, завдання та принципи проведення моніторингу

2.1. Мета моніторингу полягає в отриманні об'єктивної інформації та прийнятті ефективних управлінських рішень щодо підвищення якості освіти та освітньої діяльності Коледжу, її відповідності суспільним вимогам і потребам споживачів (замовників) освітніх послуг на основі неперервного системного дослідження процесу і результатів навчання здобувачів освіти, виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності заявленим цілям, оцінювання ступеня і причин відхилень від цілей.

2.2. Завданнями моніторингу є:

- забезпечення функціонування компонентів внутрішньої системи;
- дослідження динаміки та аналіз основних показників якості освіти та освітньої діяльності у Коледжі та факторів ризику її забезпечення; забезпечення умов щодо отримання об'єктивних даних про стан освітньої системи;
- кількісно-якісний порівняльний аналіз показників якості освіти та освітньої діяльності й прогнозування на даному підґрунті тенденцій подальшого розвитку;
- визначення відповідності результатів моніторингових досліджень у Коледжі стандартам якості професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти й освітньої діяльності, запитам ключових стейкхолдерів;
- розроблення науково обґрунтованих рекомендацій і системи інформування для прийняття ефективних управлінських рішень щодо вдосконалення освітнього процесу та підвищення якості освіти у Коледжі, у т.ч. вирішення завдань щодо вибудовування інформаційної системи моніторингу.

2.3. Ефективність моніторингу і реалізації його функцій та задач забезпечується дотриманням таких **принципів його організації**:

- систематичності та системності;
- доцільності;
- прозорості моніторингових процедур та відкритості;
- безпеки персональних даних;
- об'єктивності одержання та аналізу інформації під час моніторингу;
- відповідального ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу.

III. Об'єкти і суб'єкти моніторингу

3.1. Об'єкти моніторингу:

- знеособлена інформація про учасників освітнього процесу,
- стан організації освітнього процесу в закладі освіти;
- різні види діяльності учасників освітнього процесу (навчальна, педагогічна, організаційна, управлінська тощо);
- умови здійснення освітньої та управлінської діяльності (матеріально-технічні, санітарно-гігієнічні, нормативно-правові, кадрові, фінансові, навчально-методичні тощо);
- результати навчання та розвитку здобувачів освіти, формування їх компетентностей;

- інші освітні та управлінські процеси у закладі освіти.

3.2. Суб'єкти, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу:

- суб'єкти, які проводять моніторинг (далі – суб'єкти моніторингу);
- суб'єкти, які ініціюють проведення моніторингу (далі – ініціатори моніторингу);
- суб'єкти, які здійснюють науково-методологічний супровід моніторингу;
- суб'єкти, які залучаються до опитування, спостереження або виконання письмових робіт (завдань) моніторингу на етапі проведення дослідження (далі – учасники дослідження).

IV. Управління, організація та проведення моніторингу

4.1. *Загальне керівництво* моніторингом якості освіти та освітньої діяльності у Коледжі здійснює директор, а *безпосереднє управління* (організація, проведення та контроль) – заступник директора з навчальної роботи.

4.2. Координацію науково-методичного супроводу розроблення моніторингового інструментарію здійснюють за напрямками моніторингових досліджень якості освіти та освітньої діяльності заступник директора з навчальної роботи, завідувач методичного кабінету та старший майстер.

4.3. До повноважень заступника директора, завідувача методичного кабінету та старшого майстра за напрямками моніторингових досліджень якості освіти та освітньої діяльності відноситься:

- планування й організація моніторингу;
- проведення та контроль моніторингу;
- збір, обробка та аналіз результатів моніторингових досліджень;
- створення і постійне поновлення бази даних та інформаційно-аналітичних матеріалів за показниками, індикаторами якості освіти та освітньої діяльності;
- підготовка аналітичних довідок (звітів) і рекомендацій за результатами моніторингових досліджень для прийняття управлінських рішень щодо вдосконалення освітнього процесу та підвищення якості освіти в Коледжі;
- доведення результатів моніторингових досліджень до керівників структурних підрозділів;
- представлення результатів моніторингових досліджень на педагогічній раді Коледжі;

- висвітлення результатів моніторингу на сайті Коледжу, в засобах масової інформації (публікації, виступи на науково-практичних конференціях, семінарах, під час освітянських виставок-презентацій тощо).

4.5. Алгоритм здійснення моніторингових досліджень у Коледжі складається з таких етапів.

1 етап – цілепокладання і планування дослідження:

- визначення напрямів моніторингових досліджень;
- визначення мети, завдань, об'єктів дослідження;
- визначення вимог/правил, критеріїв, індикаторів, виконавців моніторингових досліджень;
- формування й оцінка репрезентативності вибірки;
- проведення організаційно-підготовчих заходів.

2 етап – добір інструментарію для проведення моніторингу:

- розроблення та/або коригування моніторингового інструментарію;
- підготовка (виготовлення) матеріалів для його використання у процесі дослідження;
- визначення та уточнення моніторингових процедур, у т.ч. джерел і способів отримання інформації.

3 етап – діяльнісний: проведення моніторингових досліджень:

- збір інформації;
- проведення внутрішнього моніторингу якості освіти та освітньої діяльності;
- діагностика процесів та вимірювання показників моніторингу якості освіти та освітньої діяльності за визначеними критеріями та показниками;
- добір методів та засобів опрацювання даних.

4 етап – аналітичний:

- систематизація, опрацювання та аналіз даних;
- документування зібраних даних і результатів аналізу (створення банку аналітично-інформаційних даних моніторингу, організація зберігання ретроспективних даних);
- інтерпретація результатів та звітування за результатами моніторингових досліджень.

5 етап – коригувально-рефлексивний:

- коригувальні заходи, підготування рекомендацій щодо підвищення якості освіти та освітньої діяльності з урахуванням побажань стейкхолдерів;
- інформування педагогічних працівників, стейкхолдерів щодо результатів моніторингу якості освіти та освітньої діяльності.

4.6. Моніторинг може бути внутрішнім і зовнішнім.

Внутрішній моніторинг ініціюється та проводиться закладом освіти.

З метою аналізу стану сформованості та функціонування внутрішньої системи у Коледжі проводиться – щорічне самооцінювання за певними напрямками освітньої діяльності що визначені в Критеріях п. 5 цього Положення, а також періодичне комплексне самооцінювання.

За результатами самооцінювання визначаються рівні якості освітніх та управлінських процесів: перший (високий), другий (достатній), третій (вимагає покращення), четвертий (низький).

Зовнішній моніторинг якості фахової передвищої освіти проводиться з метою отримання об'єктивних даних про якість фахової передвищої освіти, забезпечення органів державної влади, громадськості відповідною статистичною та аналітичною інформацією.

Зовнішній моніторинг може проводитися на рівні закладу освіти, місцевому, регіональному, загальнодержавному, міжнародному рівнях.

4.7. Під час проведення моніторингових досліджень використовуються такі основні **методи**:

- опитування учасників освітнього процесу (анкетування, індивідуальне інтерв'ю, фокус-групове дослідження);
- спостереження (за освітнім середовищем, проведенням навчальних занять тощо);
- вивчення документації закладу;
- інші методи

4.8. Моніторинг може проводитися у **формі**:

- безпосереднього одержання інформації від учасників дослідження (за допомогою спостереження, інтерв'ювання тощо);
- опосередкованого одержання інформації від учасників дослідження (у письмовій та/або електронній формі, із залученням експертів тощо);
- одержання інформації без залучення учасників дослідження (за допомогою вивчення документації, статистичної або оперативної інформації тощо).

V. Критерії та індикатори оцінювання освітніх і управлінських процесів Коледжу та внутрішньої системи забезпечення якості освіти

5.1. Для оцінювання виконання (вимірювання) вимог/правил слугують:

- критерії (підстави для оцінювання);
- індикатори (показники, що відображають стан об'єктів спостереження, їх якісні або кількісні характеристики);
- методи збору відповідної інформації, яка підлягає аналізу та оцінюванню.

5.2. Напрямами оцінювання освітньої діяльності Коледжу є:

- а) освітнє середовище;
- б) система оцінювання здобувачів освіти;
- в) педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти;
- г) управлінські процеси закладу освіти.

5.3. Вимоги / правила організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

5.3.1. Освітнє середовище Коледжу:

- забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці (внутрішнє освітнє середовище закладу освіти);
- забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці (зовнішнє освітнє середовище закладу освіти);
- забезпечення безпечних і нешкідливих умов проживання у гуртожитку;
- створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації;
- формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору;
- забезпечення дистанційного навчання.

5.3.2. Система оцінювання здобувачів освіти:

- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень;
- застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування навчальних досягнень кожного здобувача освіти;
- спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання;
- академічна доброчесність здобувачів освіти.

5.3.3. Педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти:

- ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування загальнопрофесійних, ключових та професійних компетентностей здобувачів освіти;
- постійне підвищення професійного рівня і педагогічної та фахової майстерності педагогічних працівників;
- налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками (особами, які їх замінюють), працівниками закладу освіти;
- організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності;
- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників закладу освіти;

5.3.4. Управлінські процеси закладу освіти:

- організаційно-правові засади діяльності закладу освіти;
- формування контингенту здобувачів освіти;
- наявність стратегії, програми розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань;
- формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм;
- ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників;
- організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою;
- організація освітнього процесу на основі конструктивної співпраці з роботодавцями (представниками роботодавців) їх організаціями та об'єднаннями;
- результативність (якість) освітньої діяльності;
- формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності;
- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- стипендіальне забезпечення та соціальний захист здобувачів освіти;
- раціональність та ефективність використання наявних ресурсів і матеріально-технічної бази.

VI. Результати моніторингу, їх відображення та використання

6.1. За напрямками моніторингових досліджень якості освіти та освітньої діяльності заступник директора з навчальної роботи, завідувач методичного

кабінету та старший майстер узагальнюють пропозиції керівників структурних підрозділів для прийняття управлінських рішень, представляють результати моніторингових досліджень (аналітичні довідки / звіти) на розгляд педагогічної ради Коледжу.

6.2. У звіті обов'язково вказуються індикатори та шкала(и), використана(і) для визначення результатів моніторингу, а також методика, застосована для їх обрахунків.

6.3. Звіт може містити таблиці, діаграми, графіки та інші форми узагальнення інформації.

6.4. Результати моніторингових досліджень можуть оприлюднюватися на офіційному сайті Коледжу, інформаційних стендах, конференціях, виставках, в засобах масової інформації, періодичних і фахових виданнях з урахуванням нормативних положень щодо захисту персональних даних, принципу конфіденційності.

VII. Участь у моніторингу

7.1. Права суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу

7.1.1. *Учасники освітнього процесу* мають право на:

- конфіденційність інформації;
- отримання інформації за результатами моніторингових досліджень щодо персональної професійної діяльності та груп студентів, слухачів, з якими вона здійснюється, з метою самовдосконалення та оперативного корегування освітнього процесу.

7.1.2. *Ініціатори та суб'єкти моніторингу* мають право на:

- використання даних моніторингових досліджень у наукових і науково-методичних публікаціях, доповідях, виступах;
- отримання додаткової інформації та матеріалів у межах моніторингових заходів від учасників освітнього процесу та працівників структурних підрозділів Інституту, які здійснюють організаційний, кадровий, технічний супровід освітнього процесу;
- відстеження ефективності рішень (заходів), прийнятих за результатами моніторингових досліджень.

7.2. Обов'язки суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу

7.2.1. *Учасники освітнього процесу* беруть участь у моніторингових заходах, визначених планом роботи, та надають у їх межах необхідну інформацію особам, відповідальним за їх проведення.

7.2.2. *Ініціатори та суб'єкти моніторингу* зобов'язані:

- дотримуватися принципів професійної етики та об'єктивності під час проведення моніторингу;
- вивчати перспективний вітчизняний і світовий досвід щодо моніторингу в освіті, висвітлювати його на методологічних семінарах, конференціях, засобах масової інформації;
- готувати пропозиції керівництву Інституту щодо вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- підвищувати кваліфікацію у сфері оцінювання та моніторингу в освіті. У разі відсутності кваліфікації у зазначеному напрямі пройти відповідне навчання упродовж року.

7.3. Суб'єкти моніторингових досліджень несуть відповідальність за:

- якість організації, проведення та представлення результатів моніторингу;
- невчасне надання (оприлюднення) або ненадання (не оприлюднення) аналітичних та інформаційно-методичних (рекомендаційних) матеріалів про результати моніторингу;
- недотримання принципів професійної етики та конфіденційності інформації.

7.4. Моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, зберігання, використання інформації. Зберігання та оперативне використання інформації здійснюється за допомогою електронного зв'язку й регулярного поповнення електронних баз даних.